

„Българистиката по света, филологията у дома“
“Bulgarian Studies around the World, Philology at Home”

С ГРИЖА ЗА СЪДБАТА НА БЪЛГАРИСТИКАТА

Магдалена Костова-Панайотова
Югозападен университет „Неофит Рилски“

Във фокуса на международната научна конференция „Българистиката по света, филологията у дома“ (Благоевград, 26 – 27 октомври 2018), организирана от Филологическия факултет на Югозападния университет заедно с Националното издателство за образование и наука „Аз-буки“ към МОН, бяха изведени най-актуалните проблеми на българистиката като важен фактор за съхранението на националната ни и културна идентичност и на филологията в контекста на трансформационните процеси на съвременния свят.

В контекста на новата европейска образователна политика и международните контакти филологията, както е известно, подготвя специалисти в областта на две от ключовите компетентности, формуирани в *Европейската референтна рамка* – компетентностите за общуване на роден език и за общуване на чужди езици. Тази област на знанието е водеща по отношение на формирането на познания и умения в един широк периметър, включително и в подготовката за т.нар. професии на бъдещето. Но очевидният отлив от хуманитарното познание поставя на изпитание това нейно предназначение.

Какви са формите на преодоляване на този отлив? Как да се разработват иновативни модели? Каква е съдбата на филологическата наука? Имат ли бъдеще „малките езици“ в глобалния свят? Къде е мястото днес на задграничната българистика? Имат ли бъдеще българските лекторати като част от националната стратегия на българската държава? Тези и други наболели въпроси повдигна в своите секции научното събитие, чийто изследователски фокус обслужва една от приоритетните области на *Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020*, а именно „Културно-историческо наследство“.

Конференцията бе замислена като *интердисциплинарен форум*; в нея участваха учени от България, Италия, Чехия, Полша, Словакия, Гърция, Русия, Украйна, Белгия, Китай и Австрия – специалисти българисти, слависти, известни и утвърдени филолози.

Пленарни доклади прочетоха доц. Мария Добрикова от Братиславския университет „Ян Амос Коменски“, която разказа за едновековната история на българистиката в Университета, проф. Мадлен Данова от СУ „Св. Кл. Охридски“, която се фокусира върху проблемите пред филологията днес, и проф. Раймонд

Детрез от Университета в Гент, Белгия, който представи своя поглед към приноса на холандския славист Николас ван Вейк за старобългаристиката.

Обяснимо с голям интерес протече дискусиата в организираната кръгла маса „Българските лекторати: проблеми и перспективи“, водена от заместник-министър Деница Сачева, в която участваха както чуждестранни българисти, така и настоящи лектори и във въпросите и разсъжденията им бяха отразени някои съществени проблеми на преподаването и изучаването на български език в чуждестранните университети.

В различните секции на конференцията (секцията „Преподаването на български език и култура зад граница“, „Българският език в мултикултурна среда“, „Филологията у дома“ и др.) и последващите дискусии бяха засегнати множество въпроси, свързани с предизвикателства, пред които е изправена филологията (и в частност българистиката) у нас и по света. Акцент в работата на езиковедските секции бяха постиженията на българската лингвистика и на нейни бележити представители. В литературоведските секции, въпреки разнопосочните акценти, свързани с различни проблеми на литературната наука, се откриоха въпросите за бъдещето на филологическата наука и за българския принос в нея.

Както светът, така и филологията отдавна не вярва в универсални решения. Това, към което обаче се стреми съвременната филологическа наука, като че ли не е само обръщане към миналото, а излаз към бъдещето, въображение и трансформация: нещо, което по принцип теоретически движи научната мисъл.

„Въображението е по-важно от знанието“, казва Айнщайн. И в дискусиите на международната конференция „Българистиката по света, филологията у дома“ прозвучаха идеите за това, че не просто посяването на знание, а провокирането на нови идеи, на ново мислене, „сръчкването“ на умовете, речено с термините на „Фейсбук“, ни е нужно днес. Защото, казано в духа на Михаил Епщайн, филологията е наука за промяна на онова, което изучава, и само така тя може да формира нови художествени практики.

Част от докладите от конференцията бяха публикувани в тематичния брой 16.2 на реферираното сп. „Езиков свят“, друга част представяме в настоящия брой на реферираното списание „Български език и литература“ с любезното съдействие на нашите съорганизатори от Национално издателство „Аз-буки“ с вярата, че съдбата на българистиката и на филологията е наше общо дело.

WITH CARE FOR THE FATE OF BULGARIAN STUDIES

✉ **Prof. Dr. Magdalena Kostova-Panayotova**

Faculty of Philology
South-West University “N. Rilski”
Blagoevgrad, Bulgaria
E-mail: panayotova@swu.bg